

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/185/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118202491
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118202491.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobkyne: M. R., nar. XX.XX.XXXX. bytom M. XXX, XXX XX M., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom ul. Sov. Hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava 26, IČO: 35 807 598, v konaní o primerané finančné zadostučinenie vo výške 160,- Eur , o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7Csp/45/2018-34 zo dňa 06.06.2018 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu 1.inštancie a vec v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu žalobkyne zamietol. II. Vyslovil, že žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvej inštancie ustanovením § 1, § 2 písm. a/, § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

3. Súd prvej inštancie v svojom rozsudku poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp.zn. 11Co159/2015 zo dňa 25.05.2015 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co/91/2012. Konštatoval, že inštitút primeraného finančného zadostučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je podmienený úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľom v súdnom konaní, čo však nie je prípad žalobkyne v tomto konaní. Podľa názoru súdu ustanovenie § 3 ods.5 tretia veta zákona o ochrane spotrebiteľa v žiadnom prípade nemožno vykladať, že je to automaticky duplicitný peňažný nárok spotrebiteľa za akýkoľvek úspech v spotrebiteľskom spore. Zároveň poukázal na rozsudok Okresného súdu Nové zámky sp.zn. 9C/130/2012 zo dňa 24.06.2013 kde súd konštatoval, že ďalším atribútom, ktorý musí súd zohľadniť pri priznaní finančného zadostučinenia je, že takéto zadostučinenie možno priznať iba v prípadoch úspešného uplatnenia porušenia práv alebo povinnosti ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa. Z hľadiska § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa preto musí byť preukázané, že došlo k úspešnému uplatneniu práva na strane spotrebiteľa.

4. V danom prípade mal súd za to, že tieto skutočnosti neboli preukázané, a preto žalobu žalobkyne ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

5. Súd prvej inštancie zároveň uviedol, že zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa tak, ako konštatoval Okresný súd Prešov v rozsudku č. k. 17C/270/2015-98 zo dňa 14.09.2015 bolo zamýšľané hlavne na podporu aktivít spotrebiteľských združení, ktorým iné majetkové nároky neprislúchajú. Nie je vylúčené, aby bolo priznané aj spotrebiteľovi, ak porušenie práv alebo povinností stanovených právnymi predpismi spôsobilo spotrebiteľovi ujmu. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych a skutkových zistení. Podľa názoru súdu účelom inštitútu finančného zadostučinenia

je reparovať ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je, aby spotrebiteľovi vznikla ujma, resp. škoda. Zároveň vyslovil názor že žalobkyni v tomto konaní žiadna ujma, resp. žiadna škoda nevznikla. Zároveň súd vychádzal z tej skutočnosti, že z celkového úveru 250,- Eur žalobkyňa zaplatila žalovanému 82,- Eur. Pokiaľ ide o samotnú výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia uviedol, že podľa jeho názoru túto výšku nemožno odvodzovať od údajného iného majetkového práva žalobcu. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej C.s.p.). Konštatoval, že žalobkyňa bola neúspešná z toho dôvodu nemá nárok na náhradu trov konania. Úspešnému žalovanému mal priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% vo vzťahu k žalobkyni. Zároveň konštatoval, že nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu zákonného ustanovenia § 257 C.s.p. Odvolací súd konštatuje, že takto odôvodnený výrok o trovách konania nekorešponduje vyhlásenému výroku keď súd vyslovil, že žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznal teda nie je pravda, že úspešnému žalovanému mal byť priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% vo vzťahu k žalobkyni ako je to uvedené v bode 22 odôvodnenia rozsudku.

6. Proti tomuto rozsudku včas podala odvolanie žalobkyňa. Namietala, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 10C/405/2015 bola ako spotrebiteľka úspešná so žalobou o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru čo vo finančnom vyjadrení predstavuje sumu 160,- Eur keď za úver poskytnutý vo výške 200,- Eur požadoval žalovaný 360,- Eur. Podľa úvah súdu prvej inštancie by z dôvodu výsledku súdneho konania v zmysle § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. nebolo možné primerané finančné zadosťučinenie priznať nikdy lebo či by bol spotrebiteľ v základnom súdnom konaní úspešný alebo neúspešný primerané finančné zadosťučinenie by mu priznané nebolo čo považuje súd prvej inštancie za úspešné uplatnenie spotrebiteľského práva na súde keď za také nepovažuje úspech v súdnom konaní v čom tkvie logika takéhoto myšlienkového postupu keď úspech v súdnom konaní vyjadrený výrokom rozsudku sa nepovažuje za úspešné uplatnenie spotrebiteľského práva na súde. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa nedá zistiť čo by muselo v súdnej veci existovať, aké podmienky by mali byť splnené, aby mohlo byť žalobkyni priznané finančné zadosťučinenie keď splnenie podmienok zakotvených v § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. súdu prvej inštancie nepostačuje. Žalobkyňa konštatovala, že vo veciach ktoré uvádza súd prvej inštancie nebol spotrebiteľ ani čiastočne úspešný lebo jeho žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá teda nespĺnil požiadavku zákona na primerané finančné zadosťučinenie lebo nebola splnená podmienka úspešného uplatnenia spotrebiteľského práva na súde na rozdiel od veci žalobkyne v ktorej bola v základnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 10C/405/2015 ako spotrebiteľka v celom rozsahu úspešná. Žalobkyňa konštatovala, že sa ponúka aj riešenie, že súd prvej inštancie nezaujímali odôvodnenia citovaných rozsudkov, ale len to, že žaloby o primerané finančné zadosťučinenie boli zamietnuté. Týka sa to aj Rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn. 17C/270/2015 zo dňa 14.09.2016 na ktorý sa súd prvej inštancie taktiež odvoláva. Tento rozsudok bol zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co/236/2016 zo dňa 12.09.2017. Následne bolo žalobkyni rozsudkom sp.zn. 17C/270/2015 zo dňa 14.02.2018 primerané zadosťučinenie právoplatne priznané. Žalobkyňa ďalej poukázala na množstvo rozhodnutí jednotlivých senátov Krajského súdu v Prešove z roku 2016, 2017 a 2018. Osobitne dala do pozornosti Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co/121/2017 zo dňa 28.05.2018 ktorým bol zrušený rozsudok sp.zn. 7Csp/19/2017 zo dňa 31.05.2017 ktorým bola zamietnutá žaloba o primerané finančné zadosťučinenie z obsahovo totožných dôvodov ako je to v súdnej veci. Preto žalobkyňa navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Poukázal na znenie ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa druhá veta a konštatoval, že predmetné ustanovenie síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nie len úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Prichádza do úvahy len v tých prípadoch keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Jeho cieľom je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany nie len deklaráciu porušení. Žalobca svoju povinnosť v zmysle zmluvy o úvere viacnásobne porušil čím sa dostal s plnením svojho peňažného záväzku do omeškania. Žalovaný v postavení veriteľa začal uskutočňovať úkony v zmysel platných právnych predpisov ktoré je veriteľ oprávnený uskutočňovať vo vzťahu k svojim dlžníkom. Uvedené konanie zo strany žalovaného súvisiace

so snahou o mimosúdne doriešenia urovnania vzniknutých záväzkov je dôsledkom niekoľkonásobného porušenia platných záväzkov žalobcu pričom je nemysliteľné, aby táto skutočnosť nanajvýš založil akýkoľvek nárok žalobcu na priznanie finančného zadosťučinenia. V tejto súvislosti poukázal žalovaný na rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. zo dňa 28.03.2018 sp.zn. 22Csp/192/2007 z ktorého citoval. Žalobca sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sám porušil svoje záväzky vyplývajúce zo zmluvy o úvere. Žalovaný má i naďalej za to, že suma vo výške 160,- Eur ktorej sa žalobca domáha titulom primeraného finančného zadosťučinenia nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti. Nebolo by vhodné ju priznať a nebola náležitým spôsobom odôvodnená. Preto navrhol rozsudok potvrdiť.

8. Ďalšie vyjadrenie zo strany žalobkyne aj keď jej bolo doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu zaslané nebolo.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote § 362 ods.1 C.s.p.) oprávnenou osobou (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.) preskúmal rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a zistil, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

10. Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 10C 405/2015-30 zo dňa 17.02.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 06.11.2017, súd určil, že úver zo Zmluvy o úvere číslo 804300654 zo dňa 27.03.2015 je bezúročný a bez poplatkov a žalobkyni priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu vyplýva, že medzi stranami sporu bola uzatvorená Zmluva o úvere za podmienok uvedených v zmluve, kde žalobkyni bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 200 Eur, z ktorého mala vrátiť sumu 360 Eur, celkové náklady tak dosahujú sumu 160 Eur. Okresný súd Prešov uviedol, že odplata za predmetný úver podstatne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu, nakoľko ju prevyšuje viac ako trojnásobne. Z uvedeného dôvodu je dojednanie takejto vysokej odplaty v rozpore s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a úverová zmluva v časti dojednanej odplaty je neplatná, okrem toho úrok vo výške 52 % dohodnutý v zmluve, je v rozpore s dobrými mravmi. V Zmluve o úvere je zároveň nesprávne uvedená výška RPMN, a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Spôsob, akým žalovaný pripravil zmluvu, aj dodatok, svedčí o jeho úmysle obísť zákon v časti RPMN. Pre súd z vykonaného dokazovania bolo nepochybné, že v Zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je jednoznačne uvedené, akým RPMN sa bude riadiť zmluva uzavretá medzi sporovými stranami, pričom dohoda o splátkach je dojednaná v neprospech spotrebiteľa, čo je preukázané tým, že v prípade, ak by platila len Zmluva o úvere, tak podľa výpočtu žalovaného mala žalobkyňa ako spotrebiteľ uhradiť dlh pri RPMN 28 % a pri dojednaní ďalšej dohody, ktorá bola uzavretá bez zjavnej potreby, ktorá je len o splátkach bola spotrebiteľka povinná zaplatiť dlh pri RPMN 307,37 %. Pričom je nepochybné, že zo Zmluvy o úvere vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľ mala povinnosť uhradiť uvedenú sumu do 27.03.2016, a to buď jednorázovo, alebo vo forme akýchkoľvek splátok podľa jej uváženia. Za tejto situácie súd považuje Zmluvu o splátkach za nadbytočnú dohodu, ktorá v neprospech spotrebiteľa stanovila na úhradu pri RPMN 307,37 %. V Zmluve o úvere taktiež absentujú predpoklady pre výpočet RPMN, s čím zákon o spotrebiteľských úveroch spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť daného úveru.

12. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co 68/2017-56 zo dňa 26.09.2017 bol potvrdený rozsudok. Odvolací súd jasne vysvetlil, že je nesporné, že spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. zneužíva svoje práva ako veriteľ, viackrát v priebehu roka boli judikované všetkými súdmi rôznych inštitúcií porušenie

práv spotrebiteľov. Súd jasne vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel a odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré v čase rozhodovania boli upravené v § 157 ods. 2 O.s.p.

13. Odvolací súd vyslovuje právny názor, že čo do úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento predpoklad je naplnený nie len vtedy ak si spotrebiteľ uplatnil porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. V danom prípade však žalobkyňa bola úspešná v postavení žalobcu proti terajšiemu žalovanému v konaní sp.zn. 10C405/2015 keď rozsudkom súd prvej inštancie určil, že úver zo Zmluvy o úvere č. 804300654 zo dňa 27.03.2015 je bezúročný a bezpoplatkov. Žalobkyňa ako spotrebiteľka má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby dodávateľ sa zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností stanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom zodpovedá. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý na tom či k vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby súd priznal spotrebiteľke nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z. Preto odvolací súd konštatuje, že za daného stavu vzhľadom na závažné a viacnásobné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na všeobecnom súde sa priznanie finančného zadosťučinenia javí ako plne dôvodné.

14. Keďže súd prvej inštancie nepostupoval v zmysle vyššie uvádzaných zásad a záverov, odvolací súd rozsudok spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania zrušil postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie tak, ako to určuje § 391 ods. 1 C.s.p.. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať uplatneným nárokom zo strany žalobkyne a posúdiť výšku žiadaného finančného zadosťučinenia s ohľadom na charakter prejednávanej veci.

15. V novom rozhodnutí o veci súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.